

Mammograafia

Patsiendi infomaterjal

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile teavet mammograafia ja selleks valmistumise kohta.

Üldinfo

Mammograafiat tehakse Ida-Tallinna Keskhaiglas Magdaleena üksuses Pärnu mnt 104. Mammograafiat tehakse, kui Teil on arsti saatekiri või kuulute sõeluuringu sihtrühma. Uuringule saab registreerida telefonil **606 7684**. Kui Te ei saa uuringule kokkulepitud ajal tulla, palume sellest kohe teatada samal telefoninumbri.

Mis on mammograafia?

Mammograafia on levinuim rinnauuring, mille eesmärk on diagnoosida ja avastada rinnahaigusi. Mammograafia on näidustatud eelkõige üle 35-aastastele naistele. Uuring tehakse spetsiaalse röntgeniaparatuuriga; mammograafia ülesvõtte ehk mammogrammi tegemiseks kasutatakse röntgenikiirgust. Uuringuga saadav kiirusdoos on väga väike ja tervisele ohutu.

Diagnostilise mammograafia abil uuritakse patsienti, kel on rinnas ebamugavustunne või esineb muid kõrvalekaldeid, nagu näiteks eritis rinnanibust, rinnakuju muutus, sõlm, tükk või tihedam ala rinnas, nahamuutused, kaenlaaluste lümfisõlmede suurenemine. Mammograafia sobib ka kaebuste puudumisel, et avastada õigel ajal rinnahaigusi, mis varajases staadiumis veel haigusele iseloomulikke vaevusi ei põhjusta.

Kuidas uuringuks valmistuda?

Enne mammogrammi tegemist tuleb raviarstiga arutada kõiki rindadega seotud muresid. Kindlasti tuleb arsti teavitada oma varasematest operatsioonidest, hormoonasendusravist ning rinnavähi esinemisest lähisugulastel.

Kui Teil on rinnaproteesid, öelge seda nii oma arstile kui ka radioloogiatehnikule.

Teavitage kindlasti oma arsti või radioloogiatehnikut, kui esineb kas või väike võimetus, et ootate last.

Parim aeg mammogrammi tegemiseks on menstruatsioonile järgnev nädal. Vältige mammogrammi tegemist menstruatsioonieelsel nädalal, kui Teie rinnad on sel ajal sageli hellad ja tundlikud.

Uuringu tegemiseks tuleb Teil ülakeha paljaks võtta. Mugavam on seda teha, kui kannate sel päeval kaheosalist riidetust - näiteks seelikut või pükse ja pluusi, mitte kleiti.

Pidage meeles järgmist:

- Ärge kasutage mammogrammi tegemise päeval kaenla all ega rindade piirkonnas deodoranti, puudrit, ihupiima ega -kreemi, sest need võivad segada mammogrammi hindamist.
- Kõik rindkere piirkonda jäävad ehted tuleb mammogrammi tegemise ajaks eemaldada.
- Rääkige uuringueelse küsitluse ajal radioloogiatehnikule kõikidest oma rindadega seotud probleemidest ja sümptomitest.
- Uuringu tulemuse saate teada oma raviarstilt.

Kui on vaja mammogrammi leidu täpsustada ja Te vajate lisauuringuid, helistatakse Teile ja lepitakse sobiv aeg kokku. Tagasikutsumine ei tähenda, et Teil on rinnahaigus, vaid et Teie rindu ei saa uurida ainult mammograafiaga. Lisauuringuna võidakse Teile teha suurendusega mammograafia või ultraheliuuring (vajaduse korral võetakse ka koeproov).

Kuidas mammogrammi tehakse?

Mammogrammi tegemine võtab aega kõigest paar minutit. Kogu visiit koos dokumentide vormistamise ja eelküsitlusega kestab tavaliselt kuni 30 minutit, seejärel võite jätkata oma igapäevategevusega.

Uuringu teeb radioloogiatehnik. Enne uuringut tuleb Teil vööni lahti riietuda. Seejärel asetab radioloogiatehnik Teie rinnad kordamööda kahe lameda plaadi vahele, mille abil surutakse rind õhemaks. Tavaliselt tehakse mõlemast rinnast kaks pilti - ülalt alla ja põikivaates.

Röntgenikiirgusega läbivalgustamise ajal seisab radioloogiatehnik klaasist sirmi taga. Kui üks pilt on tehtud, aitab ta Teil asendit vahetada. Uuringu ajal palutakse Teil seista täiesti liikumatult ning hoida paar sekundit hinge kinni.

Uuring võib olla veidi ebamugav, kuna mõne sekundi jooksul on rind kahe plaadi vahele surutud. Kui tunnete valu, öelge seda kindlasti uuringu tegijale.

Miks on vaja rind kokku suruda?

- Rinnakude on rinna eri osades erineva paksusega, laiali surudes on rind ühtlaselt õhuke, mistõttu tihedamad kohad ei varja ära väikesi muutusi.
- Kui rinnakude on õhem, piisab selle läbivalgustamiseks väiksemast kiirgusdoosist.
- Kokkusurutud rind püsib hästi paigal ning tänu sellele saab mammogramm selgem.

Uuringu tulemus

Radioloog hindab tehtud pilte ning saadab uuringu tulemuse Teie raviarstile. Mammogrammi kättesaamine infokandjal (CD, mälupulk) on tasuline. Teenuse hind on avaldatud AS Ida-Tallinna Keskhaigla kodulehel www.itk.ee tasuliste teenuste hinnakirjas.

ITK610
Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi
komisjoni 14.10.2020 otsusega
(protokoll nr 10-20)